

פלוני ופלוני נגנב ממנו".⁽⁹⁹⁾ ומקשינן: ודלמא איצטריך ליה זוזי וזבין שמא מכר את כליו מתוך דוחקו, ועתה נזדמנו לו מעות ורוצה לחזור בו? ומתריצין: אמר רב אשי: הרי יצא לו שם גניבה בעיר!

איתמר: גנב ומכר ואחר כך הוכר הגנב, שמצאו את הגנב של הכלים הנמצאים בידי הקונה. רב משמיה דרב חייה אמר: הדין עם הראשון. הבעל הבית יכול לתבוע לדין רק את הגנב ולא את הקונה, למרות שהגנב נמצא, והקונה יכול לחזור ולתבוע את הכסף ממנו. רבי יוחנן משמיה דרבי ינאי אמר: הדין עם השני הבעל הבית יכול לתבוע גם את הקונה לדין, והוא מחזיר לו את הכלים בחנם, ואין כאן "תקנת השוק" שהרי הוא יכול לתבוע את הכסף בחזרה מהגנב. אמר רב יוסף: ולא פליגי האמוראים. כי כאן לפני יאוש, מה שרבי יוחנן אומר, הדין עם השני, כי באופן שהבעל הבית עדיין לא התייאש

הם היו פטורים מלהחזירם, מדוע יתחייב הקונה מהם להחזירם?⁽⁹⁸⁾

ומתריצין: הני מילי דקננהו, בבא במחותרת, רק כאשר הגנב נכנס לבית דרך מחותרת, משום דמעיקרא מסר נפשיה לקטלא. שלכתחילה הוא בא על מנת ליהרג ולכן הוא פטור מלהחזירם. אבל הני, אותם בני אדם שלנו אצלו, כיון דלא מסרו נפשיהו לקטלא, שלא באו לכתחילה במחותרת אלא באו ללון בביתו ואחר כך חתרו במחותרת לברוח עם הגניבה, לא. אין הם פטורים מלהחזירה, שהרי לא התחייבו בנפשם.

אמר רבא: לא שנו שצריך שיצא קול שספר פלוני ופלוני נגנב ממנו אלא כבעל הבית העשוי למכור את כליו, שאצלו חוששים שמא הוא מכר את כליו ולא נגנבו ממנו. אבל בעל הבית שאינו עשוי למכור את כליו לא צריך לאהדורי כולי האי. אין צריך שיצא הקול עד כדי כך שיאמרו כל האנשים "ספר

קטו-א

שום תנאי מהתנאים דלעיל אלא די בכך שיצא לו שם גניבה בעיר ואפילו לא באו בני אדם בתוך ביתו כלל. שמאחר שאינו עשוי למכור את כליו, רגלים לדבר שלא מכרם אלא נגנבו ממנו. וכמו שרב אשי מתרץ לקמן "הרי יצא לו שם גניבה בעיר" משמע שדי בכך לבד. ולפי זה המשנה שמזכירה רק יצא לו שם גניבה בעיר הוא גם כן מהאי טעמא משום שמדובר באינו עשוי למכור את כליו ולא צריך לשום תנאי אחר. כסף משנה שם.

וראה עוד שם שהקשה אם כן למה כשהגמרא מקשה בתחילת הסוגיא "וכי יצא לו שם גניבה בעיר מאי הוי". למה לא תירצה "הכא במאי עסקינן בבעל הבית שאינו עשוי למכור כליו"? ותירץ שם בשני אופנים.

98. מקור הדברים במסכת סנהדרין (עב א). ורבא אמר שם שמשתברא מילתא דרב כשהגנב שבר את הכלים אבל אם הם קיימים הוא חייב להחזירם משום שאין זה חיוב תשלומין אלא כפקדון בעלמא ואין בזה פטור של קם ליה בדרכה מיניה. ולפי זה לא קשה כלום שהרי כאן הכלים נמצאים. אלא שהגמרא מקשה מרב אדרב, שרב עצמו סובר שם שאפילו אם הכלים קיימים פטור מלהחזירם. רשב"א.

99. כך פירש רש"י. והרא"ש כתב שאינם צריכים לומר הללו כליו של פלוני. וכתבו האחרונים שאין ביניהם מחלוקת ושניהם מודים שאין צריך לא זה ולא זה. אבל הרמב"ם (גניבה ה י) מפרש שאין צריך

גם את הקיבה, **נותנו לכהן**. הקונה צריך לתת את הקיבה לכהן, אך **ומנכה לו מן הדמים**. המוכר מפחית לו מהתשלום את דמי הקיבה שהרי מכר לו דבר שאינו שלו. **ואמר רב: לא שנו** שאם לקח את הקיבה במשקל הוא חייב להחזיר אותה לכהן ולגבות את התשלום מהטבח, **אלא ששקל לעצמו**, שהקונה שקל בעצמו את הקיבה, כי היות והטבח לא נגע בה לכן הוא אינו בעל דברים של הכהן, והכהן אינו יכול לתבוע את הקיבה ממנו רק מהקונה. **אבל אם שקל לו הטבח, הדין עם הטבח**. הכהן יכול לתבוע את הקיבה רק מהטבח כי הוא גזלה ממנו. הרי שרב סובר אפילו קודם יאוש שהדין רק עם הראשון, שהוא הטבח? ומתריצין: **אימא** שכך אמר רב: **אף דין עם הטבח**. שהכהן יכול לתבוע גם את הטבח וגם את הקונה, משום שרב מודה שקודם יאוש הדין גם עם השני, כדעת רב חסדא שרצה מזה גובה רצה מזה גובה. ומבאר הגמרא: אם כן מה משמיענו רב? הרי פשיטא שאפשר לתבוע מהגזלן עצמו, וכל החידוש של רב חסדא הוא רק שאפשר לתבוע גם מהשני? **מהו דתימא: אין מתנות כהונה נגזלות**, שכחו של הכהן יפה בהם מכיון שהוא זוכה מכח גבוה, ובכל מקום שהם נמצאים ברשותו של כהן הם, ולכן הייתי אומר שאפילו אם שקל לו הטבח הוא לא נעשה גזלן עליהם, ודינו של הכהן רק עם הקונה. **קא משמע לן רב**, שמתנות כהונה נגזלות, ודינו של הכהן אף עם הטבח כי הוא גזלם. והוינן בה: **ולאבוי**, **דאמר רב ורבי יוחנן פליגי**, שגם לפני יאוש סובר רב שהדין רק עם הראשון, **במאי**

מהגניבה, ולכן הוא יכול לתבוע אותה מהקונה. **כאן לאחר יאוש**, מה שרב אומר, ולכן **הדין עם הראשון**, באופן שהבעל הבית כבר התיימש מהגניבה, והקונה זכה בה ביאוש ושינוי רשות. ולכן אין הבעלים יכולים לתבוע אותה ממנו רק מהראשון. **ותרוייהו אית להו דרב חסדא**. שני האמוראים סוברים את הדין של רב חסדא שאמר בתחילת הפרק "גזל ולא נתייאשו הבעלים ובא אחר ואכלו ממנו, רצה מזה גובה, רצה מזה גובה". **דהיינו שלא רק מהגזלן יכולים הבעלים לתבוע את הגזילה אלא אף ממי שגזלה ממנו**. וגם כאן, זה שקנה מהגנב, למרות שהוא שילם על כך, בכל זאת לגבי הבעלים הוא נחשב גזלן, ולכן יכולים הם לתבוע ממנו את הגניבה כל זמן שלא נתייאשו ממנה. **אמר ליה אבוי לרב יוסף: וכי לא פליגי רב ורבי יוחנן? הא מתנות כהונה**, שחייבים לתת לכהן מהבהמה את הזרוע והלחיים והקיבה, **בלפני יאוש דמי**, שהכהן לא מתייאש מחלקו בבהמה, **ופליגי**, ואף על פי כן סובר רב שאם גזלו מהכהן את המתנות ומכרו אותם לאדם אחר הדין עם הראשון? **דתנן במסכת חולין: אמר לו ישראל לטבח: מכור לי מעיה של פרה ששחטת! והיו כהן מתנות**, הקיבה נשארה בתוכן, **נותנן לכהן**. הישראל חייב ליתן לכהן את הקיבה, **ואינו מנכה לו מן הדמים**. המוכר אינו מפחית לו מהתשלום את שווי הקיבה, שהרי הקונה ידע שהקיבה נמצאת בתוך המעיים ולא התכוון המוכר למכור אותה בכלל. **לקח הימנו במשקל**, אם קנה את המעיים לפי משקל, והמוכר שקל לו

מזה גובה רצה מזה גובה. **רב פפא אמר:** **בגלימא דכולי עלמא לא פליגי דהדר למריה.** שניהם מודים באופן שהבעלים לא התייאשו, שצריך הלוקח להחזיר את הגלימא, דהיינו את עצם הגניבה לבעלים, מיד, בחנם, ואינו יכול לעכב אותה עד שיחזירו לו את מה ששילם עבורה, וכדעת רב חסדא. והמחלוקת היא רק ממי גובה הלוקח את הכסף ששילם עבור הגניבה. **והבא, בעשו בו תקנת השוק קמיפלוגי.** הם חולקים האם גם באופן שהגנב נמצא עשו חכמים "תקנת השוק" שהלוקח נוטל מהבעלים את מה ששילם עבור הגניבה. או שמא רק כשהגנב איננו עשו "תקנת השוק", אבל כשהגנב נמצא לא עשו "תקנת השוק", שהרי הלוקח יכול לגבות את כספו מהגנב שמכר לו את הגניבה. **רב משמיה דרבי חייא אמר:** **הדין עם הראשון.** ומפרש רב פפא שאין הכוונה לבעל הבית אלא ללוקח **שדינא דלוקח דלישקול זוזי מגנב.** שהלוקח דינו עם הגנב [שלגביו הוא הראשון שלקח ממנו] וממנו הוא גובה את כספו **ולא עשו בו תקנת השוק** שיגבה מהבעלים, מאחר

פליגי? ומשנינן: בדרב חסדא. רב אינו סובר את הדין של רב חסדא שאפשר לגבות גם ממי שלקח מהגזולן אלא שרק מהגזולן אפשר לתבוע, כי השני יכול לומר לבעל הבית לאו בעל דברים דידי את. ואילו רבי יוחנן סובר כרב חסדא שרצה מזה גובה רצה מזה גובה. ⁽¹⁰¹⁾ **רב זביד אמר:** המחלוקת של רב ורבי יוחנן היא **כגון שנתייאשו הבעלים ביד לוקח ולא נתייאשו ביד גנב.** שהבעלים התייאשו רק לאחר שהגניבה הגיעה לידי הלוקח, וכל עוד שהיתה ביד הגנב הם לא התייאשו ממנה, ונמצא שהשינוי רשות היה לפני היאוש. **ובהא פליגי:** מר רבי יוחנן **סבר:** דוקא **יאוש ואחר כך שינוי רשות קונה.** אבל **שינוי רשות ואחר כך יאוש אינו קונה.** ולכן יכולים הבעלים לתבוע גם את השני מאחר והוא לא קנאה. **ומר רב סבר:** **לא שנא** שגם אם השינוי רשות היה לפני היאוש הוא קונה, ולכן הדין של הבעל הבית הוא רק עם הראשון שהרי השני קנאה בשינוי רשות ויאוש. אבל באופן שלא היה יאוש בכלל, כולם מודים שהבעלים יכולים לגבות אף מהשני, וכדעת רב חסדא שרצה

דעת המוכר והלוקח לגזול את המתנות אלא לשלם עבורם, וגם המוכר נתן לו על מנת שיאכלן וישלם לכהן. ובוזה לא נקרא מזיק לפטור מתשלומין.

102. והציוור של המשנה, אף שהוכר הגנב שהרי הוא מכיר את האנשים שלנו בביתו. מכל מקום עשו בו תקנת השוק שמדובר כשאי אפשר להוציא מהם את הגניבה דהוי כלא הוכר כגנב כמו בחנן בישא דלקמן. ואף שהתוס' כתבו שהבעל הבית היה יכול להציל מהגנבים (ראה הערה 94) זה רק בעוד שהגניבה היתה תחת

101. קשה שאפילו רמי בר חמא החולק על רב חסדא (בתחילת הפרק) זה רק כשהשני אכלה אבל כשהגזילה קיימת כולי עלמא מודו שהשני חייב להחזירה לבעלים?

וצריך לומר שלפי האוקימתא דאביי מדובר כשהגזילה אינה קיימת. רשב"א.

והתוס' בחולין (קלד א) הקשו כן על הדין של מתנות כהונה שלפי אביי סובר רב שהדין רק עם הטבח. ושם אי אפשר לתרץ שהמתנות כהונה אינם קיימים שהרי המזיק מתנות כהונה או אכלן פטור?

ובחזון איש (טז ט) תירץ שמדובר שלא היה

ומתרצינן: נהי דמפורסם לבישותא שהוא אדם רע מעללים, אבל לגניבותא לא מפורסם שהוא גנב, ולכן שייך בו תקנת השוק.

איתמר: גנב ופרע בחובו. הגנב שילם את חובו מהגניבה. או גנב ופרע בחיקפו. שילם לחנוני את חוב הקפתו מהגניבה — לא עשו בו תקנת השוק. שהבעלים אינם צריכים לשלם למלוה או לחנוני את החוב שהפסידו בתמורה לגניבה.

והטעם, משום דאמרי, אומרים למלוה ולחנוני: לא ארעתא דהנהו יחיבת ליה מידו. אתם לא שילמתם עבור הגניבה הזאת, אלא שעוד לפני כן הלוייתם לו את הכסף או הקפתם לו בחנות, ובאופן כזה לא עשו תקנת השוק.

משכנתא, מי שהלוה לגנב על משכון גנוב. אם היה שוי מאתן במאה, שהלוה לו מאה על משכון ששוה מאתיים, עשו בו תקנת השוק, הבעלים צריכים לשלם למלוה את החוב, שהרי הוא הלוה רק על סמך המשכון הזה.

אבל אם היה שוה בשוה, שהמשכון היה שוה רק סכום ההלוואה —

שהגנב הוכר ונמצא לפנינו. (102) ורבי יוחנן משמיה דרבי ינאי אמר: הדין עם השני, דהיינו, דינא דלוקח דלישקול מבעל הבית [שהוא שני לגביו, שהכירו רק עתה], וממנו יגבה את מעותיו, ועשו בו תקנת השוק, ואף על פי שהוכר הגנב. (103) ומקשינן: וכי סבר רב שבהוכר הגנב לא עשו בו תקנת השוק? והא רב הונא תלמידיה דרב הוה. וחנון בישא [כך שמו] גנב גלימא וזבנה, מכרה. אתא לקמיה דרב הונא, הבעל הבית הגיע לפני רב הונא לתבוע את גלימתו מהקונה מהגנב. אמר ליה רב הונא להחוא גברא, לבעל הבית: זיל, שרי עביטך! לך ופדה את משכונך, כלומר שלם לקונה עבור מה ששילם עבור הגלימא. ומסתמא רב הונא עשה כדעת רב שהיה רבו. הרי שרב סובר שעשו תקנת השוק אפילו בהוכר הגנב? ומתרצינן: שאני חנון בישא, כיון דליבא לאישתלומי מיניה שהוא אדם אלים והלוקח אינו יכול לגבות ממנו את התשלום בלא הוכר הגנב דמי הרי זה כאילו הגנב לא נמצא שאז גם רב מודה שעשו תקנת השוק. אמר רבא: אם גנב מפורסם הוא, לא עשו בו תקנת השוק שהלוקח היה צריך ליוזר ולא לקנות ממנו שום דבר, שמא הוא גנוב. ומקשינן: והא חנון בישא דמפורסם הוה ועשו בו תקנת השוק?

בו תקנת השוק. ורב אומר שדין בעל הבית גם עם הגנב שיגבה ממנו את מה שהרויח על הגניבה אבל מהלוקח אינו יכול להוציא בלי לשלם לו, משום תקנת השוק?

ותירץ התוס' ר"ד דרב פפא סובר שעשו תקנת השוק אפילו בהוכר הגנב ולכן הוא מעמיד את דברי רבי יוחנן שגם הוא סובר כן כדי שיהיו

ידיהם אבל לאחר שמכרו אותה והוציאו את הכסף שוב אינו יכול לתבוע מהם. פני יהושע.

103. הקשה בתוס' ר"ד ומהרש"א: למה לא מפרש רב פפא גם כן שמדובר על הדין של בעל הבית, שרבי יוחנן אומר שבעל הבית דינו רק עם הלוקח ומוציא ממנו את כליו בחנם כי לא עשו

רב ששת אמר: לא עשו בו תקנת השוק, והבעלים אינם משלמים לו אפילו מאה. שכמו שהוא נתן לו את המאה העודפים במתנה כך גם את המאה שבשווי החפץ הוא נתן לו במתנה ולא עבור החפץ, ולכן אין בו תקנת השוק.

רבא אמר: עשו בו תקנת השוק. והבעלים משלמים לו אפילו מאתיים, (105) שהדרך לקנות לפעמים חפץ ביותר משוויו.

והלכתא: ככולהו עשו בו תקנת השוק (106) לבר לבד מגנב ופרע בחובו, גנב ופרע בהיקפו, שאז לא עשו תקנת השוק. (107)

אמימר אמר: לא עשו בו תקנת השוק, שהדרך היא להלוות פחות משווי המשכון, ואם הוא הלוה לו בשווי המשכון כולו, הרי שלא הלוה לו על סמך המשכון אלא בגלל שהוא מאמין לו, ולכן לא עשו בו תקנת השוק.

מר זוטרא אמר: עשו בו תקנת השוק. (104)

[והלכתא: עשו בו תקנת השוק].

זבינא, מכר, אם הוא שוה בשוה, ששילם רק את שווי החפץ, עשו בו תקנת השוק.

שוה מאה במאתו, אם הקונה שילם מאתיים עבור חפץ השוה רק מאה —

106. היינו בכל האופנים שנחלקו האמוראים אבל בדין של רבא שלא עשו תקנת השוק בגנב מפורסם, שלא נחלק עליו שום אמורא, הלכה כמותו. תוס' ד"ה והלכתא. והרא"ש הביא בשם התוס' להיפוך שמזה שהגמרא היתה צריכה להוציא מהכלל פרע בחובו ופרע בהיקפו שאין בו מחלוקת, משמע שחוץ מזה, הלכה ככולם שעשו תקנת השוק ואפילו בדבר שאין בו מחלוקת כגון גנב מפורסם. אך אם היה ידוע שהדבר הזה עצמו גנב לא עשו בו תקנת השוק.

107. הקשו הראשונים: מאחר שיש תקנת השוק אם כן מה הועיל רב חסדא בדינו שהבעלים יכולים לגבות מהשני, שהרי הם צריכים לשלם לו את ערך הגזילה. ובשלמא אם הגזילה קיימת יש נפקא מינה כשהבעלים רוצים דוקא את החפץ שלהם ולא איכפת להם אפילו לשלם עבורו, אבל בדינא דרב חסדא שבא אחר ואכלו מאי נפקא מינה אם הוא יכול לגבות ממנו את הגזילה שהרי מיד יצטרך לשלם לו בחזרה את ערכה?

דבריו להלכה שהרי רב ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן. וראה קרני ראם.

104. אבל אם הלוה לו מאה על משכון ששוה רק חמשים לכולי עלמא אין בו תקנת השוק, כי אנו אומרים שלא הלוהו על המשכון אלא שכמו שהאמין לו על החמשים הנותרים כך האמין לו על החמשים שכנגד המשכון.

וראיה מלקמן בעובדא דרב כהן שאפילו בשתי הלוואות אנו אומרים שכשם שהאמין לו על הלוואה זו כך האמין לו על הלוואה אחרת, כל שכן באותה הלוואה עצמה. תוס' רי"ד.

אולם דעת הרמב"ם [גניבה ה' ו] שלדעת מר זוטרא אפילו אם הלוה לו סכום יותר גבוה משווי המשכון עשו בו תקנת השוק. וראה שם בנושאי כליו הטעם.

ובמאירי כתב הטעם משום שדרך בני אדם להלוות על המשכון יותר מכדי דמיו כדי שיוחלט בידו כשהחפץ נאה לו.

105. שהרי הבעלים בסוף יגבו את המאתיים מהגנב. שיטה מקובצת.

קמאי יהבה ניהליה?? שמא את הגלימא הוא התכוון לתת בתור פרעון על החוב הראשון, וממילא דין הגלימא כגנב ופרע בחובו גנב ופרע בהיקפו. ואילו את הארבעה זוזי בתראי האחרונים, לא הלוח לו על משכון כלל, אלא הימוני הימניה, הוא האמין לו כי היכי דהימניה מעיקרא, כמו שהאמין לו על הארבעה זוזים הראשונים שהלוח לו בלי משכון. ואם כן גם את הארבעה זוזים האחרונים לא יצטרך לשלם לו בעל הגלימא?

אינגלג מילתא, מטא לקמיה דרבי אבהו. התגלגל הדבר והגיע עד לרבי אבהו, אמר: הלכתא כרב כהן!

נרשאה [אדם ממקום ששמו נרש] גנב ספרא ספר, זבניה מכרו לפפונאה [לאדם מפפוניא] בתמנן זוזי, בשמונים זוז. אזל, הלך פפונאה, זבניה לבר מחוזאה [לאדם ממחוזא] במאה ועשרין זוזי.

לפוף הוכר הגנב. (109)

אבימי בר נאזי, המוהי דרבינא חמיו של רבינא היה מסיק בכהוא גברא הלוח לפלוני ארבעה זוזי, הלך אותו פלוני וגנב גלימא, אתיא ניהליה והביאה לאבימי בר נאזי. אוזפיה ארבעה זוזי אחריני, הלוח לו אבימי עתה עוד ארבעה זוזים.

לפוף הוכר הגנב, כלומר נתגלה שהגלימא היא גנובה, והבעלים תובעים אותה מאבימי.

אתא לקמיה דרבינא אבימי בא לפני רבינא. אמר לו: קמאי, ארבעה הזוזים הראשונים, דינם כגנב ופרע בחובו, שהרי הלוח לו אותם לפני שנתן לך את הגלימא, ולכן לא בעי למיתב ליה ולא מירי. בעל הגלימא אינו צריך להחזיר לך את אותם ארבעה זוזים. אבל הנך ארבעה זוזי אחריני, את ארבעת הזוזים הנוספים, הרי הלוח לו על הגלימא בתורת משכון, (108) ולכן שקול זוזך. טול אותם מבעל הגלימא, והדר גלימי והחזר לו את גלימתו.

מתקיף לה רב כהן: ודלמא גלימא בהני זוזי

(וצריך עיון אם כן מדוע היה צריך לומר על הארבעה הראשונים שפרע בחובו, הרי לא נתן לו כלל את הגלימא עבורם רק כמשכון עבור ההלוואה השניה).

109. שאם לא הוכר הגנב אין ספק שעשו בו תקנת השוק, והבר מחוזאה היה נוטל מבעל הבית את כל המאה ועשרים זוז. אלא כיון שהוכר הגנב אף על פי שהוא סובר כרבי יוחנן שעשו בו תקנת השוק, כל זה רק למי שקונה מהגנב עצמו אבל מי שקונה מהקונה אין להחמיר כל כך על הבעל הבית שיצטרך לגבות מכל המוכרים שהרויחו אחד על השני. ורבי השיב לו שמוטב להחמיר על בעל הספר מאשר

ותירצו שהנפקא מינה באופן שהשני לא שילם עבור הגזילה אלא גזלה מהגזלן או שהגזלן נתנה לו במתנה, שאז הבעלים מוציאים ממנו את ערך הגזילה בלי לשלם לו כלום.

ועוד תירצו שיש נפקא מינה כשהשני קנאה בפחות מדמיה שהוא צריך להחזיר לבעלים את ההפרש. או כשהגנב פרע בחובו או בהיקפו שאז אין תקנת השוק והבעלים גובים מהשני מבלי לשלם לו.

ויש מתרצים שרב חסדא מדבר בגזלן וכל גזלן דינו כגנב מפורסם שלא עשו בו תקנת השוק. רש"י ורשב"א.

108. כך מבאר רבינו יהונתן בשיטה מקובצת.

אמר אבוי: ליזיל מרי דספרא, ויהב ליה לבר מחוזא תמנן זוזי. בעל הספר ישלם לבר מחוזא שמונים זוז מתוך המאה ועשרים שהוא שילם על הספר, ושקיל ספריה ויטול את ספרו ממנו. ואזיל בר מחוזאה ושקיל ארבעין מפפונאה. הבר מחוזא יטול את יתר הארבעים זוז שלו מהפפונאה שמכר לו את הספר במאה ועשרים.

מתקיף לה רבא: השתא לוקח מננב עשו בו תקנת השוק, לוקח מלוקח מיבעיא? אם עשו תקנת השוק למי שקונה מהגנב שהוא גובה מהבעל הבית את מה שהוא שילם כדי שלא יצטרך להתדיין עם הגנב, כל שכן שיש לעשות תקנת השוק למי שקנה מהקונה מהגנב. ומדוע לא ישלם בעל הספר לבר מחוזא את כל המאה והעשרים זוז שהוא שילם עבור הספר ולא יצטרך להתדיין עם הפפונאה שמכר לו?

אלא, אמר רבא: ליזיל מריה דספרא, ויהיב ליה לבר מחוזא, בעל הספר ישלם לבר מחוזא מאה ועשרין זוזי, ושקיל ספריה, יטול ממנו את ספרו. וליזיל מרי דספרא, ולישקול ארבעין מפפונאה, ותמנן מנרשאה. בעל הספר יגבה מהפפונאה את הארבעים זוז שהוא הרויח על הספר, ואת השמונים הזוז הנותרים יגבה מהגנב הנרשאה שמכר את הספר והרויח עליו שמונים זוז.

נסדקה חבית של דבש, והחל הדבש לזוב ממנה, ומחירו של דבש יקך ממחירו של יין.

ושפך זה, בעל חבית היין, את יינו, והציל את הדבש, על ידי ששפכו לתוכו, לחבית היין שרוקנה כדי לקלוט את הדבש היקר.

אין לו לבעל היין ליטול את מחיר יינו קטו-ב ששפך כדי להציל את הדבש, אלא רק נוטל את שכרו המגיע לו עבור טרחתו בהצלת הדבש [וכן את התשלום עבור החבית].

ואם אמר בעל חבית היין במפורש: אציל את הדבש שלך על ידי שאשפוך מהחבית את ייני, ואתה נותן לי דמי היין שלי, חייב ליתן לו את דמי יינו, שהרי התנה על כך במפורש.

שטף נחל חמורו וחמור חבירו, והיה החמור שלו יפה רק מנה, ושל חבירו היה שוה מאתיים, והניח זה את שלו החמור השוה מאה, והציל את החמור של חבירו השוה מאתיים, אין לו אלא שכרו על טרחתו בהצלה.

ואם אמר לו: אני אציל את שלך, ואתה נותן לי את שלי, חייב ליתן לו:

גמרא:

ודנה הגמרא, מדוע המציל את הדבש אין לו אלא שכרו:

מתניתין:

שנים שהיו מהלכים בדרך, זה בא בחביתו של יין, וזה בא בכרו של דבש.

להטריח את הקונים שלא ידעו שהמוכר שלהם קנה מגנב, שיצטרכו לגבות מהגנב ומהמוכר,